

CRNA GORA

MINISTARSTVO ZA LJUDSKA I MANJINSKA PRAVA

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	07. 03. 20 16. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-63-9/16-3/22
VEZA:	
EPA:	
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Broj: 01-023-256/16-10
Podgorica, 03. mart 2016. godine

Skupština Crne Gore
- Odbor za rodnu ravnopravnost -

Poštovani,

U vezi sa pitanjem Mirel Radić Ljubisavljević, predsjednice Foruma žena SDP-a Crnoj Gori: „*Molimo Vas da nam odgovorite da li Vlada Crne Gore, odnosno Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, imaju namjeru i kada predložiti izmjene i dopune Zakona o izboru odbornika i poslanika u dijelu redefinisiranja kvote od minimum 30% učešća manje zastupljenog pola tj. njeno preciznije definisanje na način da se uvede obaveza da svaki treći, a ne jedan od četiri kandidata na izbornoj listi mora biti iz redova manje zastupljenog pola.*

Obrazloženje

Ustav Crne Gore, u poglavlju Ljudska prava i slobode, propisuje da država jamči ravnopravnost žene i muškarca, razvija politiku jednakih mogućnosti i proklamuje načelo zabrane i sprečavanja diskriminacije po osnovu pola. Nadalje, Ustavom je takođe utvrđeno da se uvođenje posebnih mjera (tzv. afirmativne akcije koje imaju za cilj postepenu eliminaciju istorijski uslovljenih nejednakosti) neće smatrati diskriminacijom. Garancije date najvišim pravnim aktom, razrađene su i nizom zakona kojima su u praksi sprovodi načelo ravnopravnosti polova i to u prvom redu Zakonom o rodnoj ravnopravnosti, Zakonom o zabrani diskriminacije, te Zakonom o izboru odbornika i poslanika.

Izmjenama i dopunama zakona o izboru odbornika i poslanika iz 2014.godine, članom 39a propisano je da u okviru kvote od minimum 30% kandidata manje zastupljenog pola na izbornim listama, među svaka četiri kandidata prema redosljedu na listi mora biti najmanje po jedan kandidat pripadnik manje zastupljenog pola.

Ovo propisivanje redosljeda na izbornim listama kad je u pitanju manje zastupljeni pol dalo je svoje rezultate na lokalnim izborima održanim u maju mjesecu 2014. godine u 12 opština, međutim još uvijek nedovoljno ako uzmemo u obzir da je primjetno da je su žene uglavnom bile postavljane na granična četvrta mjesta, a na samom dnu lista bilo je više ženskih imena da bi se dostigla kvota od 30 odsto. To je slikoviti pokazatelj da ukoliko kvota od propisanih

Rimski trg, br 46, 81 000, Podgorica
tel: +382 20 482 129; fax: + 382 20 234 198; website: www.minmanj.gov.me

minimalnih 30 % ne bude precizirana na način da najmanje svaki treći kandidat na listi ne bude žena, imaćemo situaciju da na izbornim listama imamo 30 % žena, a u državnom i lokalnim parlamentima neće ih biti ni približno toliko izabranih.

Zabrinjavajući su podaci da se prema procentualnoj zastupljenosti žena u Skupštini, Crna Gora nalazi na 95. mjestu među zemljama svijeta i ispod svjetskog prosjeka. Takođe je poražavajuće da ukoliko upoređujemo Crnu Goru sa državama regiona, ona se sa svojih (14.8%) nalazi na posljednjem mjestu i to iza Bosne i Hercegovine (21.4%), Hrvatske (23.8%), Makedonije (30.9%), Slovenije (32.2%) i Srbije (32.4%).

Na nedovoljnu zastupljenosti žena u javnom i političkom životu i nerealizovanu propisanu kvotu iz Zakona u predstavničkim tijelima, ukazivala je Evropska komisija u svojim izvještajima o napretku, međunarodne organizacije i institucije poput OEBS-a, UNDP-a, Savjeta Evrope, Evropskog parlamenta, CEDAW Komiteta za eliminisanje svih oblika diskriminacije žena, kao i crnogorska institucija ombudsmana.

U dijelu naše evropske agende za pristupanje Evropskoj uniji - Akcionim planom za poglavlje 23 Pravosuđe i temeljna prava, ukazuje se na potrebu unaprjeđenja političkih prava žena i povećanja broja žena na mjestima odlučivanja.

Nadalje, i u Izvještaju o sprovođenju Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti (PAPRR) kojeg je Vlada usvojila u martu 2015. godine na prijedlog Ministarstva za ljudska i manjinska prava, pod tačkom 7.1.1. ukazivalo se na potrebu redefinisanja kvote od 30 odsto u Zakonu o izboru odbornika i poslanika na način da se uvede obaveza da na svakom trećem mjestu bude lice manje zastupljenog pola.

Forum žena SDP CG ističe da se neophodnost i značaj političke participacije žena, ne mjeri samo brojem žena, već prije svega, zaštitom i unapređenjem njihovih prava, borbom protiv nasilja i svakog oblika diskriminacije u društvu, tj. realizacijom svim onih mjerila i aktivnosti predviđenih Akcionim planom za sprovođenje Poglavlja 23 u dijelu Temeljnih prava, između ostalog i rodne ravnopravnosti.

Međutim, svjesne kao socijaldemokratkinje, da su kvote neophodno sredstvo i prelazno rješenje, iste smatramo neophodnim mehanizmom za povećanje učešća žena u javnom i političkom životu, na što ukazuju i uporedna iskustva brojnih modernih demokratija, koje ukazuju da države koje imaju sistem kvote, imaju veći broj žena u političkom životu, što znači da postoji korelacija između te dvije pojave.

Polazeći od svega navedenog Forum žena SDP CG smatra da je neophodno izvršiti izmjene i dopune Zakona o izboru odbornika i poslanika jer sada propisana kvota od minimum 30 % koja se koristi prilikom podnošenja izbornih lista za parlamentarne i lokalne izbore ne pruža dovoljno garancija da će nakon izbora u sastavu parlamenta i lokalnih skupština biti približan procenat poslanika i odbornika ženskog pola i zato treba uložiti dodatni napor da se postojeće zakonsko rješenje unaprijedi, obavezivanjem podnosioca lista da kandidat manje zastupljenog pola bude na svakom trećem mjestu."

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je pripremilo sledeći

ODGOVOR

Poštovana gospođo Radić Ljubisavljević,

Zahvaljujem Vam se na pitanju.

Slažem se, da se mora dalje raditi na unapređenju zakonskog rješenja afirmativne akcije za žene na izbornim listama, te da se minimum od 30% učešća postigne na način da se uvede obaveza da najmanje jedno od tri mjesta na listi od početka do kraja pripadne predstavnicima ili predstavniku manje zastupljenog pola.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava pitanje veće političke participacije žena tretira visoko u agendi sprovođenja politike rodne ravnopravnosti. Pored toga kontinuirano sprovodimo aktivnosti u cilju ekonomskog snaženja žena, kao i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja porodici, jer je i to veoma bitan dio politike rodne ravnopravnosti.

U prethodnom periodu sprovodili smo mnoge aktivnosti u cilju jačanja političke participacije žena. Jedna od aktivnosti bila je i obuka pripadnica političkih partija za trenerice za rodnu ravnopravnost, kako bi u svojim političkim partijama promovisale principe rodne ravnopravnosti i zalagale se za veću političku participaciju žena.

Ove godine u sklopu IPA Projekta "Podrška antidiskriminacionim i politikama rodne ravnopravnosti koji partnerski realizujemo sa UNDP-em a uz podršku Evropske unije, kroz različite aktivnosti pružaćemo podršku političarkama na lokalnom i nacionalnom nivou, i za njih organizovati edukacije, tematske susrete i konferencije kako bi se razmijenila iskustva i pružila ekspertska pomoć. Takođe ćemo kroz ove obuke zagovarati da žene političarke u okviru svojih partija djeluju u pravcu daljeg unapređenja zakonskog rješenja kvota za veće političko učešće žena.

Političke stranke ako žele ozbiljno i odgovorno ispunjavati svoju funkciju zastupanja građana/ki, moraju uključiti žene, jer će one između ostalog još naglašenije zastupati i uvažavati interese i potrebe svih građanki i građana Crne Gore.

U Zakonu o rodnoj ravnopravnosti jasno je naznačeno da političke stranke, svojim aktima, određuju način i mjere za postizanje rodno balansirane zastupljenosti žena i muškaraca u svojim organima, na kandidacionim listama za izbor poslanika i odbornika, u izabranim klubovima poslanika i odbornika i za izbor na javne funkcije na svim nivoima.

Rimski trg, br 46, 81 000, Podgorica
tel: +382 20 482 129; fax: + 382 20 234 198; website: www.minmanj.gov.me

Afirmativna akcija putem kvota neophodna je kako bi se ženama dala šansa da iskažu svoje potencijale u politici. Ali tu se ne završava proces. Neophodno je pratiti razvoj i evaluaciju političkih procesa, tako da je perspektiva rodne ravnopravnosti uključena u svaku politiku na svim nivoima i u svim djelovanjima.

Siguran sam, da žene koje su već prepoznate kroz svoj politički aktivizam u Crnoj Gori, mogu dati veliki doprinos daljem jačanju političke participacije žena i unapređenju ljudskih prava žena uopšte.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava će svakako, u okviru svoje nadležnosti, nastaviti da promoviše neophodnost većeg uključivanja žena u politički život kako na lokalnom tako i na nacionalnom nivou, kao i da promoviše i implementira politiku rodne ravnopravnosti kao temeljne društvene vrednosti. Ovo Ministarstvo dakle stvara pretpostavke za promociju veće političke participacije žena, dok je ipak pitanje izmjena zakonskih rješenja u cilju unapređenja sistema kvota dio izbornog zakonodavstva koje pripada Skupštini.

S poštovanjem,

MINISTAR
Dr Suad Numanović
